

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **J. L. B. T.**
státní příslušnost: X
t. č. pobyt: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2023, č. j. OAM-141/ZA-ZA11-P09-2023,
takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost rozhodnutí, kterým žalovaný zastavil řízení o opakovaně podané žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Jde o to, jestli se žalovaný řádně zabýval otázkou, zda ve Venezuele od rozhodnutí o předchozí žádosti žalobce nedošlo k natolik významné změně, která jej měla vést k opětovnému meritornímu posouzení této žádosti.

II. Rozhodnutí žalovaného

2. První žádost o mezinárodní ochranu žalobce podal v únoru 2019 spolu se svou manželkou a dcerou (tehdy nezletilou). Svou žádost opřel o několik problémů, které ve Venezuele měl předtím, než ji opustil. Souvisely zejména s jeho zaměstnáním a obecně špatnou bezpečnostní situací. Rozhodnutím z listopadu 2021 žalovaný žalobci mezinárodní ochranu neudělil.

Žalobu proti tomuto rozhodnutí soud zamítl rozsudkem ze dne 14. 9. 2022, č. j. 41 Az 5/2022-56. Problémy, které žalobce měl ve Venezuele, nedosáhly intenzity pronásledování. Ani se neukázalo, že by souvisely s protivládními politickými názory žalobce na sociálních sítích. Stejně tak nevyšlo najevo, že by pronásledování mělo žalobci hrozit v budoucnu. Ani obecně špatnou humanitární, ekonomickou a bezpečnostní situaci soud bez dalšího nepovažoval za důvod pro udělení jakékoliv z forem mezinárodní ochrany. Podanou kasační stížnost Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost (usnesením ze dne 30. 1. 2023, č. j. 2 Azs 258/2022-43).

3. V únoru 2023 žalobce podal opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že není výborný, ale není ani špatný. Žádné léky pravidelně nebere. Má pouze problémy se štítnou žlázou, na které bere léky podle doporučení lékaře. K důvodům opakované žádosti uvedl, že se nic nezměnilo. Jeho obava z návratu do vlasti je však aktuální i teď. Bojí se, že ho zavraždí nebo zmizí. Žalobce zdůraznil, že veřejně vyjadřoval své protivládní názory. Za tu dobu, co je v Česku, ve Venezuele zemřeli dva jeho blízcí kolegové, protože neměli dostatek zdravotní péče. Žalobce o tom psal na *Facebooku*. Dále popisoval situaci ve Venezuele (mučení ze strany policie, nedobré podmínky ve vězeních). Žalobce publikoval příspěvky na *Facebooku* ještě v době, kdy byl ve Venezuele, i poté v Česku. Kromě toho vyjadřoval své politické názory prostřednictvím svého umění – je sochař a malíř. Žalobce doložil žalovanému několik svých příspěvků na sociálních sítích a několik svých maleb.
4. Rozhodnutím 18. 9. 2023, č. j. OAM-141/ZA-ZA11-P09-2023 („rozhodnutí žalovaného“), žalovaný posoudil opakovanou žádost žalobce jako nepřijatelnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Neshledal důvody pro nové posouzení žádosti žalobce. Shromáždil si dvě zprávy o Venezuele: *Informaci OAMP – Venezuela: Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* ze dne 12. 7. 2022 a *Zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva – Stav lidských práv v Bolívarovské republice Venezuela* ze dne 3. 10. 2022. Při seznámení s podklady žalobce dodal, že pokud se do Venezuely vrátí po delším pobytu v zahraničí, budou se jej dotazovat, proč byl pryč a proč žádal o mezinárodní ochranu. Považovali by ho za vlastizrádce.
5. Podklady, které doložil žalobce, žalovaný pro rozhodnutí nevyužil. Konstatoval, že doložené příspěvky nemají datum. Prokazují, že jsou z *Facebooku*. Ale zjevně se netýkají samotného žalobce, nýbrž jeho přátel a kolegů, kteří ve Venezuele zemřeli kvůli nedostatku jídla a zdravotní péče. Žalobce také neprokázal, že by publikoval doložené malby.
6. Žalovaný konstatoval, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, které by měly vést k opětovnému posouzení žádosti. Žalobce mluvil o snaze zůstat v Česku. Obavu z návratu spojoval zejména se špatnou humanitární situací a strachem z důsledků plynoucích z toho, že se protirežimně vyjadřoval na sociálních sítích. S těmito důvody se již žalovaný zabýval v předchozím řízení. Neshledal je však azylově relevantními. Jeho závěry potvrdily i správní soudy.
7. Obavu žalobce z toho, že by jej při návratu do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí považovali za vlastizrádce, žalovaný označil za nepodloženou domněnku a účelové tvrzení. Žalobce v minulosti nebyl politikem ani novinářem. Nijak výrazně se neangažoval. Nezadrželi ho, ani neměl žádné konkrétní problémy se státními orgány. Bez problémů z Venezuely vycestoval. Žalovaný proto nevidí důvod, proč by o něj státní orgány případně

měly mít zájem. České státní orgány nesdělují těm venezuelským údaje o žalobci. Skutečným důvodem podání opakované žádosti je podle žalovaného snaha žalobce legalizovat si v Česku pobyt. Žalovaný zároveň dospěl k závěru, že ve Venezuele nedošlo od doby podání předchozí žádosti k žádné zásadní změně, která by mohla představovat novou skutečnost.

III. Žaloba

8. Žalobce namítá, že navzdory formálnímu neuvedení nových skutečností nelze opakovanou žádost o mezinárodní ochranu považovat za nepřipustnou, pokud se od předchozího pravomocného rozhodnutí zásadně změnila situace v zemi původu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96). Žalovaný musí zdůvodnit, že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o mezinárodní ochranu.
9. Žalobce zdůrazňuje, že je mu 66 let. Návrat do země, která prochází hlubokou humanitární krizí pro něj představuje vážnou újmu. Strávil mimo zemi původu několik let a dosáhl vysokého věku. S přihlédnutím k situaci v zemi původu a politickým aktivitám žalobce to může zakládat novou skutečnost s relevancí pro posouzení opakované žádosti. Žalovaný ji však nezohlednil.
10. Nezabýval se ani posouzením aktuální situace ve Venezuele. Pouze bez odkazu na jakýkoliv zdroj konstatoval, že k žádné významné změně nedošlo. V odůvodnění rozhodnutí pak odkazuje na dvě zprávy. Nepřibližuje ale jejich obsah. Nedovozuje z nich žádné konkrétní závěry. V rozhodnutí ignoruje aktuální politickou a bezpečnostní situaci ve vztahu k žalobci. Neporovnává obsah informací shromážděných v předchozím řízení s těmi, které shromáždil nyní. Venezuela je zemí, která prochází hlubokou politickou, ekonomickou a humanitární krizí. Situace v takových zemích je turbulentní a může se rychle měnit. Aby žalovaný dostal povinnosti přezkoumatelně zdůvodnit své rozhodnutí, měl alespoň stručně uvést, proč má za to, že k žádné relevantní změně situace v zemi původu nedošlo a jaké podklady o tom vypovídají. Při posuzování případných změn situace v zemi původu hraje významnou roli i čas. Žádost žalobce žalovaný naposledy meritorně posoudil v roce 2020. Lze předpokládat, že situace ve Venezuele se od té doby mohla změnit.
11. Žalobce odkazuje na zprávu *Amnesty International* o situaci v oblasti lidských práv za rok 2022. Podle této zprávy byl nadále vážným problémem Venezuely nedostatečný přístup k hospodářským a sociálním právům. Většina populace zažívá nedostatek potravin a nemůže získat odpovídající zdravotní péči. Bezpečnostní složky reagovaly nepřiměřenou silou a dalšími represivními opatřeními na protesty, do nichž se zapojily různé vrstvy obyvatelstva s cílem požadovat ekonomická a sociální práva, včetně práva na vodu. Přetrvávala beztrestnost za probíhající mimosoudní popravy ze strany bezpečnostních složek. Zpravodajské služby a další bezpečnostní složky se souhlasem soudního systému nadále svévolně zadržovaly, mučily a jinak špatně zacházely s osobami považovanými za odpůrce vlády N. M. Do konce roku ze země uprchlo více než 7,1 milionu obyvatel. Tyto informace podle žalobce dokládají, že situace ve Venezuele je stále velmi nestabilní a kritická. V případě takových zemí je proto vždy nezbytné, aby se správní orgán zabýval aktuální situací a jejími změnami.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalobce neuvedl nic, co by ve smyslu zákona o azylu bylo možné považovat za nové skutečnosti. Ani žalovaný je nenašel. Žalobce označuje za novou skutečnost to, že je mimo

zemi původu několik let a dosáhl vysokého věku. To však nelze podřadit pod § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Žalovaný odmítá i námitku, že by pochybil tím, že se ve svém rozhodnutí neopírá o podklady pro jeho vydání, ale pouze je vyjmenovává. Žalovaný nemá povinnost doslovně ze zpráv citovat. Podklady pro vydání rozhodnutí obsahově odpovídají závěrům správního orgánu, protože z nich vychází.

V. Hodnocení věci soudem

13. Žaloba *není důvodná*.
14. Podmínky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu stanovuje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Při hodnocení, zda je opakovaná žádost přípustná, musí žalovaný posoudit, zda (a) cizinec uvedl (nebo se objevily) nové skutečnosti nebo zjištění, které (b) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a (c) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
15. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu pak platí, že se v případě nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.
16. Unijní základ tohoto ustanovení představuje čl. 40 procedurální směrnice, který upravuje tzv. *následné žádosti*. V odst. 2 umožňuje členským státům nejprve provést předběžné posouzení, zda se objevily nebo zda žadatel předložil nové skutečnosti nebo zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle kvalifikační směrnice. Musí se jednat o nové skutečnosti nebo zjištění, které *významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele za osobu požívající mezinárodní ochrany* (odst. 3). Zároveň podle odst. 4 tohoto ustanovení mohou členské státy rozhodnout o dalším posuzování žádosti, pouze pokud dotýčný žadatel *nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést skutečnosti uvedené v odstavcích 2 a 3 tohoto článku*, zejména při využití svého práva na účinný opravný prostředek podle článku 46.
17. Podle čl. 42 odst. 2 procedurální směrnice mohou členské státy ve vnitrostátním právu stanovit pravidla pro předběžné posouzení podle článku 40. Tato pravidla mohou, mimo jiné (a) uložit dotýčnému žadateli povinnost, aby uvedl skutečnosti a předložil důkazy, které odůvodňují nové řízení, a (b) povolit, aby proběhlo předběžné posouzení pouze na základě písemného podání bez osobního pohovoru.
18. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí obsahovat odůvodnění o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, bod 19).

19. Rozhodnutí žalovaného všem těmto požadavkům vyhovuje. Žalobce totiž opravdu oproti své žádosti z roku 2019 netvrdí nic nového, co by mělo relevanci z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany. Žalobce má v obecné rovině pravdu, že při posuzování opakované žádosti o mezinárodní ochranu se žalovaný musí zabývat i tím, zda se od posledního posouzení žádosti nezměnila situace v zemi původu cizince do té míry, že by zvyšovala pravděpodobnost udělení mezinárodní ochrany v případě nového meritorního posouzení této žádosti.
20. Muselo by se však jednat o takovou změnu, která buď (1) ve vztahu k individuálním důvodům, pro které cizinec žádá o mezinárodní ochranu, zvýší pravděpodobnost, že bude čelit pronásledování nebo vážné újmě (např. změna politického režimu). Anebo (2) o takovou změnu obecné situace, která by takovému nebezpečí vystavila v podstatě kohokoliv (typicky vypuknutí intenzivního ozbrojeného konfliktu). Z odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti by pak mělo být zřejmé, že se žalovaný situací v zemi původu a jejím případným vývojem zabýval.
21. V napadeném rozhodnutí žalovaný pouze stručně konstatuje, že ve Venezuele od doby, kdy meritorně posuzoval předchozí žádost žalobce (listopad 2021), případně od doby ukončení řízení u Nejvyššího správního soudu (leden 2023), nedošlo k žádné zásadní změně, která by mohla představovat novou relevantní skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Soud by si určitě dokázal představit o něco podrobnější zdůvodnění závěru, že v zemi původu nedošlo k žádné relevantní změně poměrů. Přesto však v tomto směru nepovažuje rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Podstatné je, že tento závěr má oporu ve správním spisu.
22. Dvě zprávy, které si žalovaný shromáždil, se zabývají obecnou bezpečnostní a politickou situací v zemi i stavem dodržování lidských práv. Tyto zprávy mluví o stejných problémech, na které poukazuje ve své žalobě žalobce s odkazem na zprávu *Amnesty International*. Nejedná se však o žádné nové informace. Nedostatek potravin a léků, výpadky elektřiny, potlačování opozičních hlasů, hyperinflace, bezpečnostní problémy a z toho plynoucí bezprecedentní ekonomická a humanitární krize, která donutila miliony Venezuelanů opustit svou vlast, trvá již několik let. Přestože je tamní situace nesmírně tíživá a soud má pochopení pro neochotu žalobce a jeho rodiny vrátit se do Venezuely, již ve svém předchozím rozhodnutí konstatoval, že sama o sobě tato situace není dostatečným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nebo humanitárního azylu. A v tomto ohledu se bohužel nic nezměnilo.
23. Za novou skutečnost nelze považovat ani žalobcův vysoký věk. Dosažení určitého věku samo o sobě není důvodem pro opětovné posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Jak plyne z výše odkazované právní úpravy, takovým důvodem je pouze skutečnost, která významně zvyšuje pravděpodobnost uznání žadatele za osobu požívající mezinárodní ochrany. *Žalobce však nijak nevysvětluje, jakým způsobem by jeho vyšší věk zvyšoval pravděpodobnost, že utrpí vážnou újmu.* I přesto, že je žalobce starší, z poskytnutí údajů neplyne, že by nyní (ve srovnání s předchozí žádostí) vyžadoval intenzivnější zdravotní péči, s jejíž dostupností by byl ve Venezuele problém. Uvedl, že jeho zdravotní stav sice není ideální, ale není ani špatný a žádné léky pravidelně nebere.
24. Žalobce navíc ani neuváděl, že by právě jeho věk byl důvodem, proč se obává návratu do vlasti. Tyto obavy spojoval s obecnou situací ve Venezuele, která – jak soud zdůvodnil výše – nedoznala významnějších změn. Kromě toho žalobce mluvil o projevu svých politických

názorů, které prezentoval zejména prostřednictvím příspěvků na sociálních sítích. Byť žalovaný doložené příspěvky nevyužil jako podklad pro rozhodnutí, v rozhodnutí výslovně nezpochybnil, že by je žalobce publikoval. Podstatné však je, že žalobce byl na sociálních sítích aktivní již před odjezdem z Venezuely. K jeho pronásledování nebo bezprostřední hrozbě pronásledování to nevedlo. Proto není důvod se domnívat, že by se v případě žalobcova návratu do vlasti v tomto ohledu něco změnilo. Ani tvrzení o publikaci příspěvků týkajících se nedostatečné zdravotní péče ve Venezuele proto nelze považovat za novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Žalobce ostatně v tomto směru žádné žalobní námitky nevznáší.

25. Žalobce tedy nesplnil podmínky pro opětovné meritorní posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Neuvedl a ani se neobjevily takové nové skutečnosti, které by bez jeho zavinění nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které by zároveň svědčily o tom, že by žalobce mohl čelit pronásledování nebo vážné újmě. Zároveň ve Venezuele nedošlo od posledního posouzení žalobcovy žádosti k takové významné změně situace, že by sama o sobě byla důvodem pro meritorní posouzení opakované žádosti. Žalovaný proto postupoval správně, pokud tuto opakovanou žádost posoudil jako nepřijatelnou a řízení o ní zastavil.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. Soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl.
27. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.
28. O návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku jeho žalobě soud samostatně nerozhodoval, neboť bezodkladně rozhodl ve věci samé.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 22. listopadu 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce